

שֶׁל תְּשׁוּבָה עֲלִיּוֹנָה, שִׁיתַּקֵּן אֶת הַכֹּל, אֶת הַחַיִּים הַמְעֻשָּׂיִים וְהַעֲיוֹנִיִּים בְּיַחַד.

יג.

אף על פגמים שישוּדֵם הוּא חֲלִישוֹת הַגּוּף צָרִיכִים לְשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה, עֲלֵיהֶם וְעַל כָּל תּוֹלְדוֹתֵיהֶם. מְכַל מְקוֹם צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מְאֹד שֶׁלֹּא לְהִתְפַּחַד יוֹתֵר מְדִי, בְּיַחַד מִפְּנֵי הַפְּגָמִים הַלְלוּ שֶׁהַמּוֹג הַחוֹלָה שֶׁל הַגּוּף הוּא סִבָּתָם, שֶׁכָּבֵר יֵשׁ פֶּתַח גָּדוֹל לְחֹסֵד עֲלִיּוֹן שֶׁלֹּא יִחְשַׁב ד' לוֹ עוֹן אֶת מֶה שֶׁבָּא לְיָדוֹ בְּאַנְס הַמּוֹג, בֵּין בְּמֶה שֶׁהוּא בְּמַעֲשֵׂהוּ, בֵּין בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֵׂהוּ. וְכֹשֶׁם שֶׁטּוּבָה הִיא מְרֻדוֹת בְּלִבּוֹ שֶׁל אָדָם²² כִּף נְחוּצָה הִיא הַהִתְאַמְצוֹת הַלְבָבִית, כְּדִי לְהִיּוֹת נֶכּוֹן לְעִבּוּדֵת ד' בַּתּוֹרָה וּבְעִבּוּדָהּ תָּמָּה, בְּדַעַה צְלוּלָה עַד כִּמְהָ שֶׁהִיד מְנַעַת.

יג*.

לְפַעֲמִים מִתְאַמְצִים לְתַקֵּן הַמְעֻשָּׂיִם, וְאִין מְגִיעִים. וְסִבַּת הַדְּבָר הוּא שֶׁהַסְּרוֹן מִנְחָ בְּאִיזוֹ חֲלִשָׁה גּוֹפְנִית, אוֹ בְּחֹסְרוֹן יְדִיעָה וְהַתְרַגְלוֹת בְּעִנְיָי הָעוֹלָם וְהַחַיִּים, וְאִזּוֹ הֵם הֵם גּוֹפֵי תּוֹרָה.

יד.

גַּם בְּדַבְרִים שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְתַקֵּן אוֹתָם בְּמַחְשָׁבָה כִּי אִם בְּמַעֲשֵׂהוּ, כְּמוֹ בֵּין אָדָם לְחִבְרוֹ, מְכַל מְקוֹם אִין לְשַׁעַר אֶת הַגָּדֵל שִׁישׁ בְּכָל הַרְהוּר שֶׁל תְּשׁוּבָה, אֶפְלוֹ כִּשֶׁהוּא כָּא מְצַד יְרָאָה פְּשׁוּטָה, יְרָאָה הַעֲנָשׁ, מִפְּנֵי שֶׁכָּל מְדָה קִטְנָה שֶׁבְקִטְנוֹת גּוֹרְמֵת לְעוֹרֵר בְּנַפְשׁוֹ וּבְעוֹלָם אֶת הַמְדוּת הַקְּדוּשׁוֹת וְהַגְּדוּלוֹת, וְאוֹר קֹדֶשׁ מְאֹר פְּנֵי עֲלִיּוֹן מוֹפִיעַ בְּכָל זֵיו בְּהַדְר אֲהָבָה וּבְנֻעָם ד' עַל יְדֵי כָל מַחְשָׁבָה הַנוֹטָה לְטוּבָה, וְאֶפְלוֹ אִם יֵשׁ בָּהּ

21 טובה היא מרדות בלבו של אדם - ע' ברכות ו.

סִיגִים רַבִּים, הַחֵן הַפְּנִימִי שֶׁלָּהּ, הַקֹּדֶשׁ הַיְסוּדִי שֶׁבְּתוֹכָהּ - זֶהוּ שׁוֹה כָּל עֶשֶׂר, וְכָל חֻפְצִים לֹא יִשׁוּ בָּהּ²².

טו.

אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַעֲצוֹן וְהַפְּחַד כָּא מִפְּנֵי כְּטוֹל תּוֹרָה וּמִפְּנֵי הַעֲוֹנוֹת כָּלֵם, מְכַל מְקוֹם, תַּכְּף כְּשֶׁמֶהֲרַחֲרִיץ²³ בַּתְּשׁוּבָה, הַרִי הַכֹּל מִתְּהַפֵּף לְטוּבָה, וְצָרִיכִין מִיָּד לְהִתְחַזֵּק בְּאִמְץ בְּשַׁחֵן בְּחֹסֵד עֲלִיּוֹן בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹאֲחוֹ בַּתּוֹרָה וּבְעִבּוּדָהּ, כָּל אֶחָד כִּפִּי מְדָתוֹ. וְאִם לְפַעֲמִים יְרָאָה לוֹ, שֶׁהַמְּדָה הַמְּתַעֲוֶרֶת עַל יְדֵי הַקְּרִיאָה בְּסִפְרִים מְעִנִּינֵי הַמּוֹסֵר וְהִירָאָה אִינָה לְפִי מְדָתוֹ, יִתְבּוֹנֵן וְיַחְקֵר עַל מְדָתוֹ מֶה הִיא, וְיִתְחַזֵּק וְיִתְאַמֵּץ בְּיַחַד בְּמְדָתוֹ הַעֲצֻמִּית, וְגַם מִזֶּה אֵל יֵצֵא יָדוֹ מִמֶּה שֶׁמְּתַעֲוֶרֶת עַל יְדֵי הַסִּפְרִים, וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁקָּטָן מְאֹד הוּא צַד הַתְּפִיסָה שֶׁלּוֹ בְּעִנְיָנִים שְׂאִינָם כָּל כִּף שְׂיָכִים לוֹ, מְכַל-מְקוֹם כָּל מְדָרוֹת הַטּוֹב וְהַקֹּדֶשׁ צָרִיכוֹת לְהִיּוֹת מְקַשְׂרוֹת זוֹ עִם זוֹ, וְיַחַד כָּלָן יַעֲשׂוּ חֲטִיבָה אַחַת לְהֵאִיר עֲלֵיוֹ אוֹר ד' וְתוֹרָתוֹ הַעֲלִיּוֹנָה בְּנֻעָם ד' וְטוֹבוֹ.

טז.

יֵשׁ שְׂאָדָם בְּסִפְרִים מְעִנִּינֵי מַעֲלוֹת שֶׁל קֹדֶשׁ, וְנִפְשׁוֹ מְצַטְעֶרֶת וּמִתְמוֹנְנֶת בְּקִרְבּוֹ. צָרִיךְ הוּא לְהַפְרִיד אֶת הַצַּעַר לְחֻלְקָיו, וְיִמְצָא שִׁישׁ לְפַעֲמִים שֶׁחֵלֵק אֶחָד מִמֶּנּוּ הוּא שֶׁמְצַטְעֵר עַל שֶׁהַמְּדָרְגָה הַטּוּבָה הַזֹּאת הִיא רְחוּקָה מִמֶּנּוּ²⁴ בְּעוֹנוֹתָיו, וְצָרִיךְ הוּא לְהִתְחַזֵּק בַּתְּשׁוּבָה לְבּוֹא לְמְדָה הַעֲלִיּוֹנָה הַהִיא, וְעַם זֶה יִתְכַּן שִׁישׁ בְּאוֹתָהּ מְדָה חֵלֵק שֶׁהוּא פְּחוּת מְעַרְכּוֹ, וְהוּא מְצַטְעֵר מִהַהֲצַטְמָצְמוֹת שֶׁנִּפְשׁוֹ נוֹטָה לְהַצְטַמָּצֵם בַּתּוֹךְ

22 ואפלו אם יש בה סיגים... הקדש היסודי שבתוכה זהו שוה וכו' - וכמו שאפילו חפצי שמים לא ישוּ במחשבה וחכמה של עסק-תורה. ע' משלי ח' י"א, מועד-קטן ט' ע' להלן פרק י"ד ל"ח.

23 תכף כשהרהרים בתשובה - ע' לעיל הערה 6.

24 שהמדרגה הטובה הזאת היא רחוקה ממנו וכו' - ע' בהגרי"א למשלי פרק י"ד ב', כ"י, כ"ב כ"ג.